

**FCI – Standard nr 234 / 18.04.2007/ GB****MEHHIKO KARVUTU KOER**

(XOLOITZCUINTLE)

((Xoloitzcuintle Variedad sin Pelo - Variedad con Pelo)

**TÖLGE:** Federación Canófila Mexicana, A.C.  
Korrektuur: J. Mulholland ning R. Triquet

**PÄRITOLU:** Mehhiko

**KEHTIVA ORIGINAALSTANDARDI AVALDAMISE****AEG:**

06.03.07.

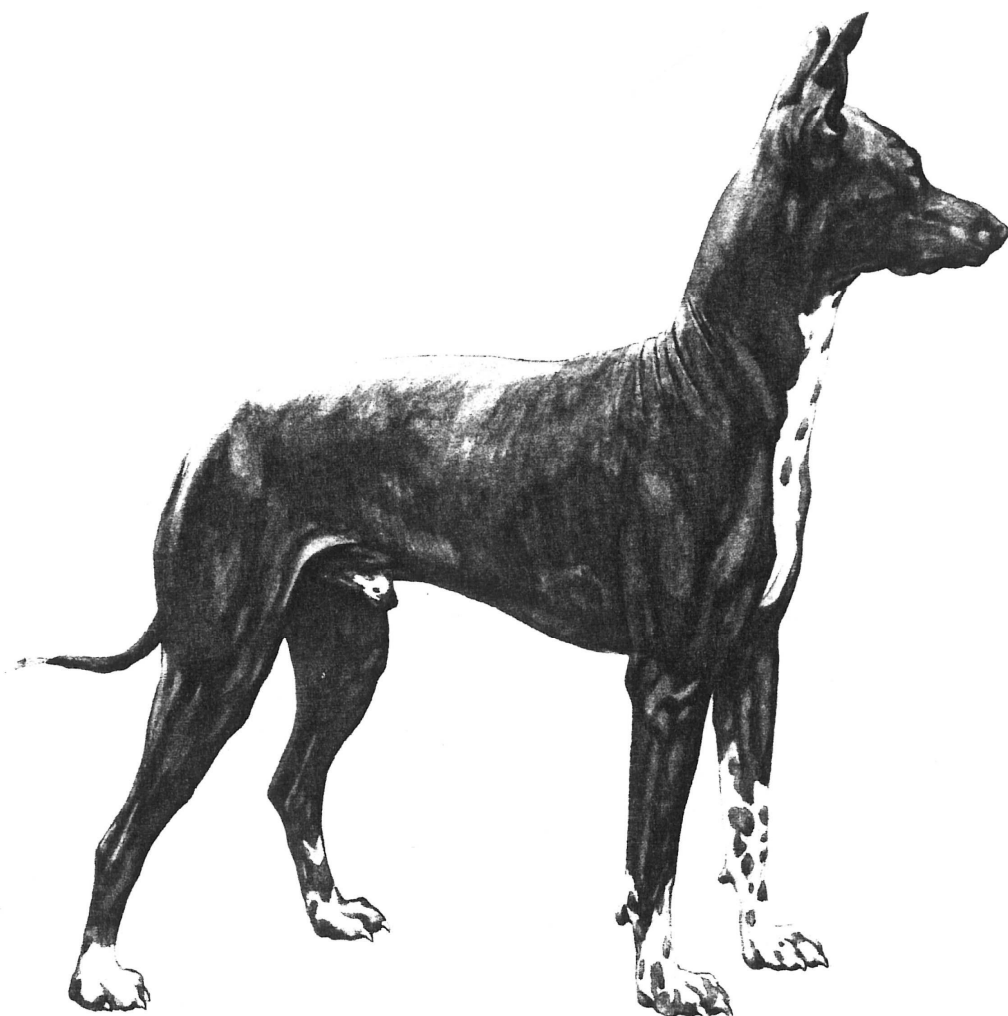
**KASUTUS:** Standardsuurus: valvekoer.  
Keskmine: valvekoer.  
Väike: seltsikoer.

**FCI KLASSIFIKATSIOON:**

Rühm 5  
Spitsilaadsed ja algupärased tõud.

Alarühm 6  
Algupärased tõud.

Töökatsseteta.



**SISSEJUHATUS:**

Domineeriv on karvutust põhjustav geen, kuid vaatamata sellele sünnivad mõned kutsikad karvkattega. Eelistatav on karvutu isendi paaritamine teise karvutu isendiga, sest sel juhul on karvkattega sündivate kutsikate arv väiksem. Selline tõuaretusviis säilitab ning parandab tõu kvaliteeti.

Karvutute isendide omavaheline paaritamine edendab olulise geeni väljatulekut, mõjutades 25% kutsikatest ning sellele tuleks pöörata suurt tähelepanu. Arvestades koeratõu haruldust, kaugemates riikides aretuseks sobivate koerte vähesust ning geneetilise kõrvalekalde säilitamise vajadust, võib muul moel standardile täielikult vastavaid karvaseid Mehhiko koeri kasutada aretuses, kuid nad ei tohi mitte kunagi osaleda näitustel. Karvkattega Mehhiko koerte omavaheline paaritamine ei ole lubatud.

Karvkattega aretuskoerad peavad pärinema kahest registreeritud vanemast, kelle suguvõsas on vähemalt üks karvutu/karvutu põlvkond.

Enne Hispaania sissetungi peeti Xolo liha Mehhikos delikatessiks, seda söid Mehhiko põlisasukad spetsiaalsete tseremooniate käigus rituaalina. Seetõttu vähenes koerte arv drastiliselt, jõudes praktiliselt väljasuremise piirini. The Federación Canofila Mexicana (Mehhiko Kennelkubi) päästis selle põlise koeratõu ning on alates 1940 aastast Xoloitzcuitle tõugu kasutanud oma logol.

**LÜHIKENE AJALOOLINE ÜLEVAADE:**

Mehhiko koera päritolu ulatub tagasi kaugesse ajalukku. Varem toitusid põlisasukad eriliste usuliste tseremooniate käigus selle koera kõrgelthinnatud lihast. Xoloitzcuitle koera peeti jumal Xolotl esindajaks maapeal ning ilmselgelt pärineb ka koera tõunimetus justnimelt sellest

jumalast. Koera ülesandeks peeti hingede juhtimist nende igavesse rahupaika. Koera karvutut varianti tuntakse ka nimega “perro pelón mexicano” (Mehhiko karvutu koer). Tõu karvkattega esindajaid tunti kohalike hulgas kui “izcuintle”.

### **ÜLDMULJE:**

Karvutu koer: Välimuselt üliatraktiivse koera olulisimaks omaduseks on karvkatte peaaegu täielik puudumine ning sile ja pehme nahk. Koeral on proportsionaalne kere, suur rinnakorv, hästi esiletoodud roided, kõrged jäsemed ning pikk saba.

Karvkattega koer: Üliatraktiivse välimusega täieliku karvkattega koer, kelle kereproportsioonid on sama harmoonilised kui karvutul koeral. Karvkate võib olla mistahes värvi, pikkuse ning tekstuuriga. Kere on proportsionaalne, roided hästi arenenud, jäsemed kõrged ning saba pikk.

### **OLULISED PROPORTSIOONID:**

Kere, mõõdetuna õlanukist istmikuluu nukini ning turja kõrgeimast punktist maapinna suhtes, on veidi pikem kui kõrge: suhtega ligikaudu 10:9. Emased koerad võivad olla veidi pikemad kui isased arvestades nende paljunemise funktsiooni. Kolju ning koon on praktiliselt ühepikkused.

### **TEMPERAMENT/KÄITUMINE:**

Xoloitzcuintle on vaikne ning rahulik koer; rõõmus, vilgas ning intelligentne, võõraste suhtes umbusklik hea valve ning suurepärase seltsikoer. Mehhiko koer ei ole kunagi agressiivne.

## PEA

### PEAPIIRKOND:

Kolju: Hundilaadne (lupoidne), lai ning tugev, kiilukujuline. Kolju on ülalt vaadates lai ning elegantne; koonu suunas ahenev ning vähemärgatava kuklakühmuga. Kolju ja koonu liinid on praktiliselt paralleelsed.

Üleminek laubalt koonule: Kerge, kuid rõhutatud.

### NÄOPIIRKOND:

Ninapeegel: Tumedavärvilistel koertel peab ninapeegel olema must. Pronksivärvi koerte ninapeegel võib olla pruun või roosa, heledakarvalistel roosa või pruun ning tähnelistel koertel tähniline.

Koon: külgvaates sirge, täisnurkse tugeva üla- ja alalõuaga.

Mokad: tihedad ning liibuvad.

### Lõuad/hambad

Karvutud koerad: Tugevad lõuad. Korrapärane käärhambumus, ülemised esihambad katavad alumisi esihambaid; ülemiste esihammaste sisekülg peab olema vastu alumiste esihammaste esikülge, muutes lõua nelinurkseks. Servast servani otsehambumus on samuti lubatud. Mõne esihamba, silmahamba, purihamba, eespurihamba või vahetunud hamba puudumine ei ole karistatav, sest paljudel koertel ei ole sügavale ulatuvad hambajuured. Üldjoontes on hammaste puudumine tihedalt seotud karvkatte puudumisega.

Karvased koerad: nõutav on täielik hammastik ja käär- või otsehambumus.

Keel: Xolo keel on üldjuhul roosa, kuid võivad esineda ka mustad märgised, tähnid või triibud, mis on tõule väga loomuomane. Keel on alati suus sees.

Põsed: kergelt arenenud.

**Silmad:** keskmise suurusega, mandlikujlised, valvsa ning väga intelligentse ilmega. Silmade värvus on sõltuvalt naha värvusest erinev: mustad, pruunid pähklipruunid, merevaigu värvi või kollased toonid. Eelistatud on tumedad toonid ning mõlemad silmad peaksid olema ühte värvi. Silmalaud peavad olema hästi pigmenteerunud ja tumedavärvilistel koertel mustad, pruunid või hallid.

Heledatoonilised või roosad silmalaud on lubatavad heledavärvilistel koertel, kuigi see ei ole parim võimalik värvus.

**Kõrvad:** Karvutud koerad: Kõrvad on pikad, suured, ilmekad, väga elegantsed ning peene tekstuuriga; meenutavad nahkhiirekõrvu. Valvsas olekus peavad kõrvad olema püstiasendis, moodustades horisontaalasendiga 50-80 kraadise nurga.

Karvkattega koerad: Kõrvad on pikad, suured ning elegantsed. Aktsepteeritud on nii püstine kui ka rippuv kõrvade asetus. Mõlemad kõrvad peavad valvsas olekus olema hoitud ühtemoodi.

### **KAEL:**

Ülajoon: püstise asetusega, kergelt kaarduv.

Pikkus: proportsionaalse pikkusega.

Kuju: sale, nõtke, lihaseline ning väga elegantne.

Nahk: kaelanahk on tihke, elastne, tihedalt liibuv ning kurgualuse nahavoldita. Kutsikatel võib esineda nahavolte, mis kasvades kaovad.

### **KERE:**

Tugeva ehitusega.

**Selg:** selja ülajoon on täielikult sirge ning tasane. Nõgusa (nõgusselgsus) või kaardus (kaardselgsus) seljaga koerad on äärmiselt ebasoovitavad.

**Nimme:** tugev ja lihaseline.

Rindkere: profiilis pikk ja sügav, õlgade suunas langev. Roided on kergelt kaarjad, mitte kunagi täiesti lamedad. Rindkere ülemine osa on eestvaates avar. Rinnaluu ei tohi olla esileulatuv.

Kõht: nõtke joonega. Alakeha on lihaseline ning keskmiselt kaardunud.

### **SABA:**

Pikk ja peenike. Karvutu koera puhul võib sabal esineda mõningaid karvatutte, vähenevalt sabajuurest otsani. Karvase koera puhul on saba karvkattega täiesti kaetud. Liikudes kannab koer saba ülespoole kaardus, kuid mitte kunagi vastu selga. Rahulikus olekus on saba rippuvas asendis ning sabaots on kergelt ülespoole kaardunud. Teatud olukordades, liiga külma ilma või pelglikkuse puhul, võib koer tõmmata saba tagajalgade vahele. Sabaots peaks ulatuma peaaegu kannakõõlusteni. Koera puhkeasendis peab saba moodustama sujuva jätku laudjale.

### **JÄSEMED:**

#### **ESIJÄSEMED:**

Eestvaates on esijäsemed sirged ning maapinna suhtes täielikult püstised

Õlad: lamedad ja lihaselised, abaluu-õlavarre nurgitus annab pika, vaba ning elegantse sammu.

Küünarnukid: Tugevad, tihedalt rinnakorvi külgedel asetsevad ning mitte kunagi väljapoole pöördunud.

#### **TAGAJÄSEMED:**

Laudjas peab olema kergelt kumera profiiliga, ligikaudu 40 kraadise nurga all horisontaalist. Tagajäsemed on hästi lihaselised, tugevad ning põlveliigestest kergelt kaardunud.

Tagajäsemed: tagajäsemed on tagantvaates täiesti sirged ning paralleelsed. Vaagna ja reieliigese ning põveliigese ja kannakõõluse nurgad on piisavalt avatud võimaldamaks koera jäsemete vaba ning jõulist liikumist. Kooskandsus on tõsine viga. Tagantvaates ei ole tagajäsemete asetus kitsas.

Käpad: käpad on keskmise pikkusega (jäneseikäpad), tihedalt teineteise vastu liibuvate kergelt kaardunud varvastega. Karvutute koerte puhul võivad varvastel esineda lühikesed karvad ning karvaste koerte puhul pikemad karvad. Küüned on tumeda värvusega koertel mustad ning heledatel ja pronksivärvi koertel heledamad. Koera küüned peavad olema lõigatud. Padjandid on tugevad ning väga vastupidavad mistahes maastikul. Varvastevahelised kelmed on hästi arenenud. Kõikide nelja jäseme lisavarbad tuleb eemaldada, v.a. riikides, kus lisavarvaste eemaldamine ei ole seaduslik.

### **LIIKUMINE:**

Vastavalt nurgitusele peaks koer liikuma vabalt pika, elegantse ning vetruva sammuga; traav on hoogne ja sujuv ning pea- ja sabahoiak püstine

### **NAHK:**

Karvutute koerte puhul: tänu karvkatte täielikule puudumisele on nahk ülitähtis. Nahk on sile, puudutusele äärmiselt tundlik ning tundub tänu otsesele soojusvastuvõtlikkusele tavalisest soojem, kuigi kehatemperatuur on tegelikkuses sama, mis karvkattega koertel. Erinevalt karvkattega koertest vajavad karvkatteta koerad oluliselt rohkem nahahooldust, sest neil puudub karvkate kaitsmaks neid päikesekiirguse ning muude ilmastikuolude eest. Õnnetuse tagajärjel tekkinud armid ei ole karistatavad. Mehhiko karvutu koer higistab läbi jalgade (padjandite ning padjandimembraanide). Tänu sellele hingeldab Mehhiko karvutu koer vaid ülikõrge

temperatuuri korral. Koer peab olema tavapäraste nahahaigusteta.

Karvased koerad: Mehhiko karvkattega koerte puhul peab nahk olema sile ning karvkattega täielikult kaetud.

### **KARVKATE:**

#### **KARV:**

Karvutud koerad: tõuomaduseks on kehakarvade täielik puudumine (karvutud või paljad koerad), kuigi koertel esineb mistahes värvusega lühikest, karedat tihedat karva otsmikul ning kaelaseljal. Karv ei tohiks olla pikem kui 2,5 cm ja otsmikul ei tohi olla pikka pehmet karva (topknot). Jalgadel ning sabaotsas võib esineda karmikoelist karvkate, selle puudumine ei ole karistatav.

Karvkattega koerad: nendel Mehhiko koerte isenditel on kogu kere kattev karvkate. Kõhul ning tagajäsemete siseküljel on tõenäoliselt väga vähe karvu.

#### **VÄRVUS:**

Nahk: karvutud koerad: eelistatud on puhtatoonilised, ühtlased ning tumedad värvused. Värvusteskaala hõlmab musta, mustjashalli, tumehalli, kiltkivihalli, pronksivärvi, punakat, maksavärvi, ja blondi värvust. Samuti võivad esineda mis tahes värvi tähnid, k.a. valged või tri-colour märgised.

Karvkate: karvkattega koertel: karvkate võib olla mistahes värvi mistahes värvikombinatsioonides. Karvkate võib olla mistahes pikkusega, kuid peab olema kogu koera keret kattev.

#### **SUURUS:**

Alljärgnevalt kõigis suurustes koeard, ka emased koerad. Standardsuurus: turjakõrgus 46 kuni 60 cm, üliheade koerte puhul on lubatud varieeruvus +2.

Keskmised: 36 kuni 45 cm.

Väikesed: 25 kuni 35 cm.

### **VEAD:**

Mistahes kõrvalekaldeid antud standardist tuleb pidada veaks, vigade tõsisust tuleb hinnata vastavalt vea suurusele ning mõjule koera tervisele ja heaolule.

- Väga lai pea
- Karvutute koerte puhul – karvade olemasolu kehaosadel, kus standardi kohaselt ei peaks karvu esinema.
- Lõtv, lahtine või volte moodustav nahk täiskasvanud koertel.
- Lõtv, lahtine või volte moodustav kaelanahk täiskasvanud koertel.
- Ülemäär suur kaelalott.
- Heledavärvilised, ümmargused või pungis silmad.
- Sissevajunud laudjas.
- Kooskandsus ( “joined hocks”)
- Seljale keerdunud saba.
- Lühike saba.
- Lamedad käpad

### **TÕSISED VEAD:**

- Mittetüüpilised koerad.
- Pikk lühikeste jäsemetega kitsas kere.
- Suust väljaulatuv keel.

### **DISKVALIFITSEERIVAD VEAD:**

- Agressiivsus või liigne häbelikkus.
- Sinised silmad või sinised tähnid silmades.  
Karvutute või karvase Mehhiko koerte mistahes alahambumus (prognathism) või ülehambumus (enognathism)
- Halva hambumusega koerad, lõugade vääristunud või halb asend.

- Kupeeritud või lontis kõrvad karvututel isenditel.
- Kärbitud saba.
- Karvututel koertel karvad, mis esinevad mistahes kohas välja arvatud pea, kõrvad, kael, jäsemed ning saba.
- Albinism, pimedus või kurtus.
- Koerad, kelle turjakõrgus on suurem kui 62 cm ning vähem kui 25 cm.

Selgete füüsiliste või käitumuslike kõrvalekalletaga koerad diskvalifitseeritakse.

N.B.: isastel koertel peab olema kaks nähtavalt normaalselt arenenud ja täielikult munandikotti laskunud munandit.

### **Piret Audse tõlge**

inglisekeelsest originaalist august 2007

heaks kiidetud EKL juhatuses 08.11.2007 protokoll nr 11